

Polska wprowadza przepisy regulujące zakres kar za naruszenie Rozporządzenia EMIR

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 648/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji ("EMIR"), które weszło w życie w połowie 2012 r., zobowiązuje państwa członkowskie UE m.in. do wprowadzenia do krajowego porządku prawnego przepisów określających sankcje za naruszenie postanowień EMIR. O przepisach takich państwa członkowskie miały powiadomić Komisję Europejską do dnia 17 lutego 2013 r. Polska będzie mogła wykonać ten obowiązek dopiero teraz, po tym jak 30 stycznia 2015 r. weszła w życie ustawa nowelizująca m.in. ustawę o obrocie instrumentami finansowymi i ustawę o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, na mocy której do polskiego prawa wprowadzono przepisy, które regulują kwestię sankcji za naruszenie postanowień EMIR.

Sankcje administracyjne

Zgodnie z treścią EMIR, sankcje za naruszenie przepisów dotyczących rozliczania, raportowania i ograniczania ryzyka powinny obejmować co najmniej grzywny administracyjne. W znowelizowanej ustawie o obrocie instrumentami finansowymi ustawodawca przyznał Komisji Nadzoru Finansowego ("KNF") (będącej "właściwym organem" w rozumieniu EMIR), kompetencje do nakładania kar pieniężnych na kontrahentów finansowych i kontrahentów niefinansowych za niewykonanie albo nienależyte wykonanie obowiązków, o których mowa w EMIR i w przepisach wydanych na jego podstawie.

Kary mogą być także nakładane na CCP, członków rozliczających, klientów świadczących pośrednie usługi rozliczeniowe oraz na podmioty prowadzące system obrotu w rozumieniu EMIR, przy czym kara pieniężna może być nałożona nie tylko na te podmioty, ale także na osoby odpowiedzialne za niewykonanie lub nienależyte wykonanie obowiązków przez te podmioty.

EMIR wymaga, aby przewidziane w ustawodawstwie krajowym sankcje były skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające. Tak też nowe przepisy różnicują wysokość kar nakładanych na kontrahentów finansowych, kontrahentów niefinansowych i inne podmioty wskazane w znowelizowanej ustawie, przewidując równocześnie w określonych przypadkach możliwość ograniczenia wysokości tych kar do 10% przychodu podmiotu, na który kara pieniężna ma zostać nałożona.

Możliwość nakładania kar pieniężnych to nie jedyne uprawnienie o charakterze sankcyjnym przyznane KNF w związku z obowiązkami wynikającymi z EMIR. W sytuacji, gdy KNF stwierdzi okoliczności wskazujące na zagrożenie niewykonywaniem lub nienależytym wykonywaniem przez CCP zobowiązań wobec swoich członków lub naruszenie interesów uczestników obrotu, KNF może, na warunkach określonych w nowych przepisach, zakazać inwestowania przez CCP kapitału własnego lub nakazać wstrzymanie wypłat z zysku, a także może zakazać przyjmowania do rozliczania przez CCP wszystkich lub niektórych rodzajów

transakcji, przy czym podjęcie takich działań wymaga zasięgnięcia opinii Prezesa Narodowego Banku Polskiego.

Zgodnie z treścią EMIR, sankcje nałożone za naruszenia przepisów art. 4, 5 oraz 7–11 (dotyczące obowiązku rozliczania, dostępu do CCP i systemu obrotu, obowiązku raportowania, obowiązków kontrahentów niefinansowych i technik ograniczania ryzyka) powinny być podawane do wiadomości publicznej, chyba że takie ujawnienie poważnie zagroziłoby rynkom finansowym lub zaszkodziłoby w niewspółmierny sposób zainteresowanym stronom. Jest to odzwierciedlone w polskich regulacjach w odniesieniu do art. 4 i art. 7-11 EMIR, gdzie to KNF jest organem, który decyduje o przekazaniu do publicznej wiadomości informacji o zastosowaniu tych sankcji.

Sankcje karne

Znowelizowana ustawa o obrocie instrumentami finansowymi wprowadza sankcję karną (grzywna do 1 000 000 zł, kara pozbawienia wolności do lat 3 albo obie te kary łącznie) za naruszenie wynikającego z EMIR obowiązku zachowania poufności lub za wykorzystywanie informacji poufnych dla celów innych niż określone w EMIR. Sankcje takie mogą być nałożone, m.in. na członków ustanowionej przez CCP komisji ds. ryzyka, zobowiązanych do zachowania poufności, na osoby fizyczne i prawne wykorzystujące informacje poufne zarejestrowane w CCP w celach komercyjnych bez uprzedniej pisemnej zgody klienta, którego informacje te dotyczą, jak również na osoby, które pracują lub pracowały w organach określonych w EMIR oraz na powołanych przez nich audytorów i ekspertów, zobowiązanych do zachowania tajemnicy zawodowej.

Inne kwestie związane z EMIR

Nowelizacja ustawy o obrocie instrumentami finansowymi w zakresie, w jakim dotyczy EMIR, to nie tylko nowe przepisy dotyczące sankcji za naruszenie jego postanowień.

Do znowelizowanej ustawy wprowadzono definicję "CCP", zgodnie z którą jest to podmiot będący CCP w rozumieniu EMIR, mający siedzibę w Polsce.

Ponadto, do ustawy wprowadzono przepisy dotyczące nabywania znacznych pakietów akcji w CCP (czyli

nabywania skutkującego tym, że udział nabywcy w prawach głosu lub kapitale zakładowym CCP osiągnie lub przekroczy 10%, 20%, 30% lub 50% albo CCP stanie się jednostką zależną takiej osoby), zawierające wykaz informacji, które należy dołączyć do zawiadomienia o planowanym nabyciu. Zgodnie z przepisami EMIR, zakres wymaganych informacji musi być proporcjonalny i dostosowany do charakteru potencjalnego nabywcy i planowanego nabycia, przy czym nie należy wymagać informacji, które nie są istotne dla przeprowadzenia oceny ostrożnościowej. Określony w nowych przepisach zakres informacji wymaganych przy składaniu zawiadomienia o planowanym nabyciu znacznego pakietu akcji CCP jest podobny do zakresu informacji wymaganych w przypadku nabywania znacznych pakietów akcji banków czy zakładów ubezpieczeń. Są to zarówno informacje dotyczące działalności podmiotu składającego zawiadomienie, struktury grupy do której należy ten podmiot, sankcji nałożonych na ten podmiot i osoby nim zarządzające oraz toczących się przeciwko nim postępowań, jak również planów związanych z przyszłą działalnością CCP, którego akcje zamierza nabyć. Nabycie znacznych pakietów akcji z naruszeniem właściwych przepisów skutkuje między innymi tym, że z akcji tych nie można wykonywać prawa głosu, a ponadto, KNF może nakazać zbycie akcji w wyznaczonym przez nią terminie.

Na podstawie znowelizowanej ustawy, Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych uzyskał kompetencję do nadawania unikalnych numerów identyfikacji (LEI), a także uprawnienie do gromadzenia i przechowywania informacji dotyczących transakcji, których przedmiotem są instrumenty finansowe, oraz informacji dotyczących tych instrumentów.

Contacts

Andrzej Stosio
Partner

T: +48 22 627 11 77
E: andrzej.stosio@cliffordchance.com

Anna Biała
Senior Associate

T: +48 22 627 11 77
E: anna.biala@cliffordchance.com

Niniejszy Client Briefing nie omawia wszystkich aspektów przedstawionych zagadnień i nie stanowi porady prawnej ani porady innego rodzaju.

Norway House, ul. Lwowska 19, 00-660 Warsaw, Poland

© Clifford Chance 2015

Clifford Chance, Janicka, Krużewski, Namiotkiewicz i wspólnicy spółka komandytowa

www.cliffordchance.com

Abu Dhabi ■ Amsterdam ■ Bangkok ■ Barcelona ■ Beijing ■ Brussels ■ Bucharest ■ Casablanca ■ Doha ■ Dubai ■ Düsseldorf ■ Frankfurt ■ Hong Kong ■ Istanbul ■ Jakarta* ■ Kyiv ■ London ■ Luxembourg ■ Madrid ■ Milan ■ Moscow ■ Munich ■ New York ■ Paris ■ Perth ■ Prague ■ Riyadh ■ Rome ■ São Paulo ■ Seoul ■ Shanghai ■ Singapore ■ Sydney ■ Tokyo ■ Warsaw ■ Washington, D.C.

*Linda Widyati & Partners in association with Clifford Chance.